

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 809
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 56
Ημερομ. Κατάθεσης: 3/11/2025

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΚΕ

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2025

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Υπουργό Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: Περιορισμένη χρηματοδότηση του Δήμου Αθηναίων από το Πράσινο Ταμείο και ανάγκη αναθεώρησης της κατανομής των Πράσινων Πόρων

Κ.κ Υπουργοί,

Η πόλη της Αθήνας, ως πρωτεύουσα της χώρας και μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου των 100 κλιματικά ουδέτερων πόλεων, αντιμετωπίζει διαχρονικά οξυτάτα περιβαλλοντικά και πολεοδομικά προβλήματα, εξαιτίας της υπερβολικής πυκνότητας δόμησης, της έλλειψης ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων και της έντονης κυκλοφοριακής και μεταφορικής επιβάρυνσης. Παρά την επιτακτική ανάγκη για περιβαλλοντική αναβάθμιση του αστικού ιστού, ενίσχυση του πρασίνου και ανάκτηση ζωτικού δημόσιου χώρου, οι διαθέσιμοι πόροι για απαλλοτριώσεις και προγράμματα αστικής αναζωογόνησης παραμένουν εξαιρετικά περιορισμένοι.

Επισημαίνεται ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και ειδικότερα ο Δήμος Αθηναίων, δεν διαθέτουν απευθείας διαχειριστική ευθύνη επί των βασικών περιβαλλοντικών και πολεοδομικών πόρων, οι οποίοι συγκεντρώνονται μέσω εθνικών και συγκεντρωτικών μηχανισμών, αφήνοντας την τοπική αυτοδιοίκηση εξαρτημένη από τις αποφάσεις της Κεντρικής Διοίκησης και των συναρμόδιων υπηρεσιών. Το Πράσινο Ταμείο, το οποίο θεσπίστηκε με τον Ν. 3889/2010 και ρυθμίζεται περαιτέρω

από την Υπουργική Απόφαση 4503/23.11.2012, αποτελεί τον κύριο μηχανισμό συγκέντρωσης, διαχείρισης και ανακατανομής των εσόδων που προέρχονται από πρόστιμα τακτοποίησης και αυθαίρετης δόμησης, από πόρους που σχετίζονται με την πολεοδομική και περιβαλλοντική νομοθεσία, από προγράμματα στάθμευσης, από αποζημιώσεις ρυμοτομικού χαρακτήρα καθώς και από κάθε άλλο έσοδο υπέρ του ΕΤΕΡΠΣ.

Οι πόροι αυτοί, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, προορίζονται για περιβαλλοντική και πολεοδομική αποκατάσταση, για την απόκτηση και διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων, την πραγματοποίηση έργων πρασίνου και τη γενικότερη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος. Παρ' όλα αυτά, η Αθήνα, αν και συνεισφέρει κατ' εξοχήν στη συγκέντρωση αυτών των εσόδων, λαμβάνει εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά χρηματοδότησης, γεγονός που υποδηλώνει έλλειψη αναλογικότητας και δίκαιης κατανομής.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, από το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου, το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης που έχει επιλεγεί για τον Δήμο Αθηναίων ανέρχεται μόλις σε 3.700.000 ευρώ, ποσό το οποίο απέχει σημαντικά από τις πραγματικές ανάγκες της πρωτεύουσας. Την τελευταία δεκαετία, το συνολικό ποσό που έχει αποδοθεί στον Δήμο Αθηναίων για απαλλοτριώσεις δεν υπερβαίνει τα 12.000.000 ευρώ, σύμφωνα με την ΚΥΑ 5509. Την ίδια στιγμή, τα έσοδα που συγκεντρώνονται από ακίνητα εντός των ορίων του Δήμου, μέσω των νόμων 4495/2017, 4178/2013, 4014/2011 και 3843/2010, υπερβαίνουν πολλαπλάσια τα ποσά που τελικά επιστρέφουν στην πόλη.

Το γεγονός αυτό αναδεικνύει δομική ανισότητα στη ροή των Πράσινων Πόρων και αναδεικνύει τη θεσμική αδυναμία του υφιστάμενου μηχανισμού να εξασφαλίσει ουσιαστική αναδιανομή προς τους ΟΤΑ με τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές ανάγκες. Η Αθήνα, η πιο πυκνοδομημένη και περιβαλλοντικά ευάλωτη πόλη της χώρας, με ταυτόχρονα αυξημένη τουριστική πίεση και ιστορική σημασία, δεν φαίνεται να λαμβάνει χρηματοδοτήσεις που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της. Η ανεπάρκεια αυτή επιβαρύνει την ικανότητα του Δήμου να προχωρήσει σε αναγκαίες απαλλοτριώσεις, να υλοποιήσει έργα αστικής αναζωογόνησης και να αντισταθμίσει τις περιβαλλοντικές συνέπειες της συνεχούς αστικοποίησης.

Περαιτέρω, το θεσμικό πλαίσιο περιορίζει τη δυνατότητα των δήμων να έχουν άμεση πρόσβαση στους πόρους που παράγουν, δημιουργώντας υπερσυγκέντρωση στη διαχείριση και σημαντικές καθυστερήσεις στη διάθεση των κονδυλίων. Δεν υφίσταται μηχανισμός παρακολούθησης και διαφάνειας για τη ροή των Πράσινων Πόρων ανά περιοχή προέλευσης, ούτε πρόβλεψη προτεραιοποίησης των περιοχών που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές πιέσεις. Το αποτέλεσμα είναι ότι, παρά τη σημαντική συνεισφορά της Αθήνας στα έσοδα του Πράσινου Ταμείου,

οι χρηματοδοτήσεις που επιστρέφουν στον Δήμο παραμένουν εξαιρετικά περιορισμένες, θέτοντας σε κίνδυνο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την περιβαλλοντική ισορροπία της πρωτεύουσας.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάσθε κ. Υπουργέ

- 1. Ποιο είναι το συνολικό ποσό που έχει εισπραχθεί από Πράσινους Πόρους (π.χ. αυθαίρετη δόμηση, πρόστιμα, προγράμματα στάθμευσης κ.λπ.) από ακίνητα εντός του Δήμου Αθηναίων, για την περίοδο 2010–2025;**
- 2. Ποιο είναι το συνολικό ποσό που έχει αποδοθεί στον Δήμο Αθηναίων από το Πράσινο Ταμείο, μέσω του Προγράμματος Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου ή άλλων προγραμμάτων, κατά την ίδια περίοδο;**
- 3. Υφίσταται σχεδιασμός ή πρόθεση αναθεώρησης των ορίων και κριτηρίων χρηματοδότησης υπέρ του Δήμου Αθηναίων, ώστε να αντικατοπτρίζουν τη συνεισφορά του και τις περιβαλλοντικές του ανάγκες;**
- 4. Προτίθεται το Υπουργείο να εξετάσει τη βελτίωση των διαδικασιών και τη θέσπιση μηχανισμού διαφάνειας ως προς τη ροή και την αξιοποίηση των πόρων του Πράσινου Ταμείου;**
- 5. Προβλέπεται από το Υπουργείο ή το Πράσινο Ταμείο αναθεώρηση του Οδηγού Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου με σκοπό τη διεύρυνση των επιλέξιμων ποσών και την προώθηση έργων απαλλοτριώσεων και πρασίνου στην Αθήνα;**

Παρακαλώ όπως μου καταθέσετε τα εξής:

- 1. Αναλυτικά στοιχεία για τα ποσά που έχουν καταβληθεί στο Πράσινο Ταμείο από ακίνητα εντός του Δήμου Αθηναίων, ανά κατηγορία πόρου (αυθαίρετα, προγράμματα στάθμευσης, πολεοδομικά τέλη, αποζημιώσεις), από το 2010 έως σήμερα.**
- 2. Αναλυτική κατάσταση των χρηματοδοτήσεων που έχουν αποδοθεί στον Δήμο Αθηναίων ανά πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου από το 2010 έως σήμερα.**

- 3. Τον πλήρη Οδηγό του ισχύοντος Προγράμματος Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου και τυχόν σχετικές εγκυκλίους ή οδηγίες για τα ανώτατα επιλέξιμα ποσά χρηματοδότησης για τον Δήμο Αθηναίων.**

Ο ερωτών βουλευτής

Μανώλης Χριστοδουλάκης